

Power to the people! Czyli jak technologia może umożliwić budowanie społeczeństwa obywatelskiego

88 proc. badanych przez Instytut Demokracji Bezpośredniej przyznaje, że mieszkańcy – tacy jak oni – mają zbyt mały wpływ na sprawy lokalne, a zbyt duży – samorządowcy, politycy i zorganizowane grupy interesu. A przecież dziś, dzięki technologii, w łatwy sposób można oddać decyzyjność i sprawczość w ręce każdego z nas.

Demokracja opiera się na możliwości współdecydowania obywateli o tzw. sprawach publicznych. Od wyborów powszechnych, przez konsultacje społeczne, po możliwość składania petycji czy zgłaszania protestów – cały szereg procesów i instytucji ma zapewniać obywatelom możliwość współdecydowania. Jednak mimo szerokiej palety rozwiązań, poczucie, że głos mieszkańców jest wysłuchiwany i uwzględniany, jak wskazują przytoczone wcześniej dane, jest niskie.

Cytowany raport podaje, że w referendach dotyczących lokalnych inwestycji chciałoby brać udział 91 proc. badanych. Problem leży jednak w tym, że mało kto aranżuje tego typu „święta demokracji”. Trudno się temu dziwić – organizacja takiego wydarzenia jest wyzwaniem, które ponadto generuje znaczne koszty. W dodatku można je zastąpić np. konsultacjami społecznymi. W tych jednak bierze udział mało zainteresowanych. Powód? Z jednej strony może nim być konieczność stawienia się w określonym miejscu i czasie, by wyrazić swój głos, z drugiej – mało wymierny, trudny do

sprecyzowania czy ujęcia liczbowego efekt takich dyskusji.

Tymczasem, tak jak w biznesie niezbędne jest poznanie głosu konsumenta, by sprostać jego oczekiwaniom, tak w obszarze działalności publicznej konieczne jest rozpoznanie potrzeb i oczekiwań obywateli, by móc działać w ich interesie, zgodnie z ich oczekiwaniami. Wykorzystując technologie cyfrowe, firmy od dawna gromadzą i przetwarzają dane na temat konsumentów, by wyciągać wnioski odnośnie ich potencjalnych działań w przyszłości. To samo może dziś robić także sektor publiczny, posiłkując się prostymi we wdrożeniu i obsłudze, intuicyjnymi rozwiązaniami cyfrowymi. Ich atutem jest też możliwość gromadzenia, analizy i czytelnej wizualizacji danych oraz wykorzystanie informacji przestrzennych, by odpowiedzieć na pytanie „gdzie?”.

Cyfrowa demokracja

Narzędzie do wyrażania swoich poglądów nosi dziś w kieszeni niemal każdy z nas. W dodatku coraz więcej osób używa go właśnie w tym celu. Chodzi oczywiście o smartfon, który daje możliwość prezentowania opinii i uwag na wiele sposobów – poprzez aplikacje mobilne czy media społecznościowe. Można go więc wykorzystać do zbierania ocen i uwag od obywateli. Wystarczy elektroniczna ankietka.

Tę stworzyć można np. w aplikacji ArcGIS Survey123. Dzięki niej przygotowujemy inteligentny formularz, który nie tylko zbierze dane, ale także pozwoli szybko i sprawnie je przeanalizować i zaprezentować w czytelnej, graficznej formie. Dodatkowo, jest to narzędzie niezwykle elastyczne i pozwala dostosować formularz do aktualnych potrzeb. A wszystko to w

prostym modelu „123” czyli:

1. Zadawaj pytania
2. Zbieraj odpowiedzi
3. Podejmuj (dzięki nim) lepsze decyzje

3 kroki do wiedzy

Za pomocą aplikacji Survey123 można projektować ankiety na 2 sposoby. Pierwszy z nich, wykorzystywany w przypadku prostych formularzy, polega na skorzystaniu z witryny Survey123, gdzie konfiguracja ankiety odbywa się w formie „przeciągnij i upuść”. W drugim przypadku, kiedy chcemy stworzyć bardziej zaawansowaną ankietę, za pomocą aplikacji Survey123 Connect można wykorzystać możliwości XLSForm, czyli opracować formularz przy użyciu arkuszy kalkulacyjnych. Formularze Survey123 obsługują wiele typów pytań i zbierają różnorodne dane, w różnych formatach – nie tylko tekstowych, ale także graficznych (zdjęcia).

Po utworzeniu ankiety zostanie ona opublikowana w portalu w usłudze ArcGIS Online lub oprogramowaniu ArcGIS Enterprise. Następnie dostęp do niej można ograniczyć do członków danej instytucji albo udostępnić ankietę publicznie. Wgląd w ankietę uzyskuje się albo poprzez aplikację mobilną, albo przeglądarkę internetową. W tym drugim przypadku do wypełnienia ankiety wystarczy zatem jedynie link – nie trzeba instalować żadnego specjalnego oprogramowania. Taki link można udostępniać za pomocą własnych mediów społecznościowych, stron internetowych, wiadomości tekstowych itp., by promować wypełnianie ankiety i dzielenie się opinią wśród zainteresowanych.

Po wypełnieniu formularza przez ankietowanego dane trafiają do systemu ArcGIS i są natychmiast wyświetlane w witrynie Survey123. Została ona wyposażona w gotowe do użycia formy raportowania, umożliwiające przeglądanie podsumowania zebranych informacji. Można także skorzystać z podstawowych statystyk na temat tego gdzie, kiedy, przez kogo i jakie ilości danych zostały przesłane dzięki ankiecie. Wreszcie, można także generować raporty podsumowujące dla poszczególnych pytań ankietowych, co pozwala na głębszy wgląd w dane. W efekcie rozwiązanie pozwala zdobyć gruntowną, szczegółową wiedzę w obszarze, o jaki pytamy.

Cyfrowy obraz spraw lokalnych

W ten sposób technologie cyfrowe stają się podstawą sprawnej i efektywnej komunikacji ze społecznością lokalną, pozwalając poznać głos tych, na których działania podjęte przez decydentów będą miały konkretny wpływ. Dzięki wykorzystaniu prostych w obsłudze ankiet utworzonych przy pomocy Survey123 można zatem poznać realne potrzeby, obawy czy opinie konkretnych grup ludzi w krótkim czasie, bez konieczności wysokich nakładów pieniężnych.

Niezależnie od tego, czy chodzi o kształt rewitalizacji terenów zielonych, nowe inwestycje w okolicy, ustalanie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego czy szereg innych spraw, ankiety generowane w Survey123 pozwolą zebrać istotne dane skuteczniej i sprawniej niż niejedna debata. Zaś możliwość czytelnej prezentacji tychże danych ułatwi uargumentowanie podjętych decyzji. W efekcie skorzystanie z Survey123 nie tylko zwiększy poczucie, że głos obywateli jest słuchany, ale wpłynie na poprawę klarowności procesu decyzyjnego.

To bardzo ważne aspekty choćby w kontekście reformy zasad planowania przestrzennego, która kładzie nacisk na zwiększenie partycypacji społecznej w tworzeniu planu ogólnego w danej gminie. By zapewnić większy udział mieszkańców, nowelizacja pozwala wykorzystać nowe formy komunikacji z mieszkańcami. Ten warunek doskonale spełnia Survey123. Zastosowanie tego narzędzia, jak i wielu innych technologii oferowanych przez Esri, pomoże w budowaniu zaangażowanej społeczności lokalnej i podnoszeniu transparentności zarządzania w modelu *data-driven urban management*.